

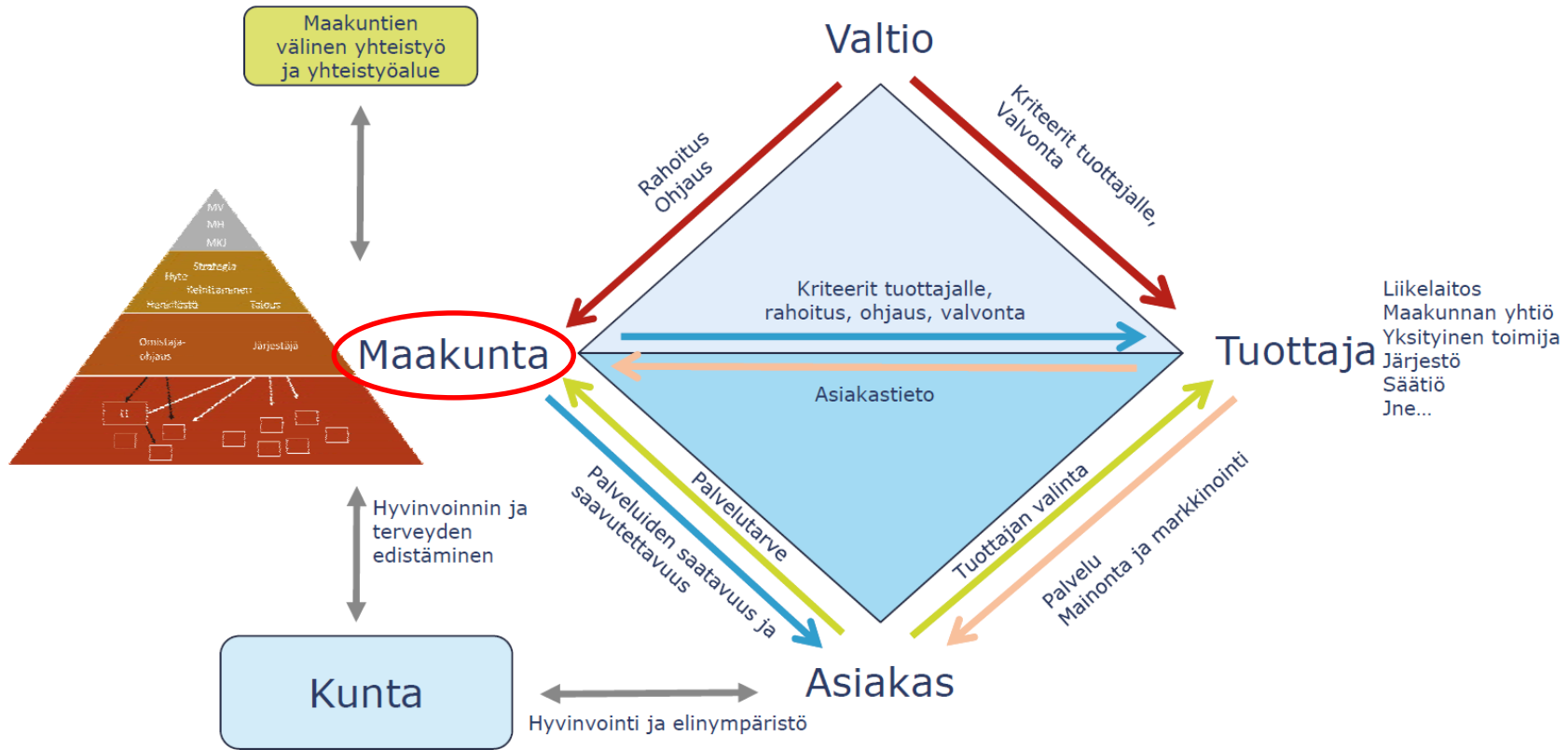

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Maakunnan järjestäjän rooli valinnanvapaus- palveluissa

Kirsi Paasovaara
Erityisasiantuntija, STM

Kuva. Sote-järjestämisen rakenne tulevaisuudessa.

Lähde: Maakuntakonsernin johtaminen – kehittämisaioite, Kuntaliitto 2017

Maakunta järjestäjänä vastaa

Asukkaat

- Asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta
- Asiakkaiden mahdollisuudesta valita palvelun tuottaja sekä valinnanvapauden käyttämistä koskevan ohjauksen, neuvonnan ja tuen saatavuudesta
- Asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämisestä
- Eri väestöryhmien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja seurannasta maakunnassa

Asiakkaat ja palvelut

- Lakisääteisten sote-palvelujen järjestämisestä
- Palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta
- Palvelujen tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä
- Asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamisesta kokonaisuuksiksi
- Laaja-alaisesti yhteen sovitettuja palveluja tarvitsevien asiakasryhmien ja asiakkaiden tunnistamisesta, palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien määrittelemisestä sekä asiakasta koskevan tiedon hyödyntämisestä eri tuottajien välillä

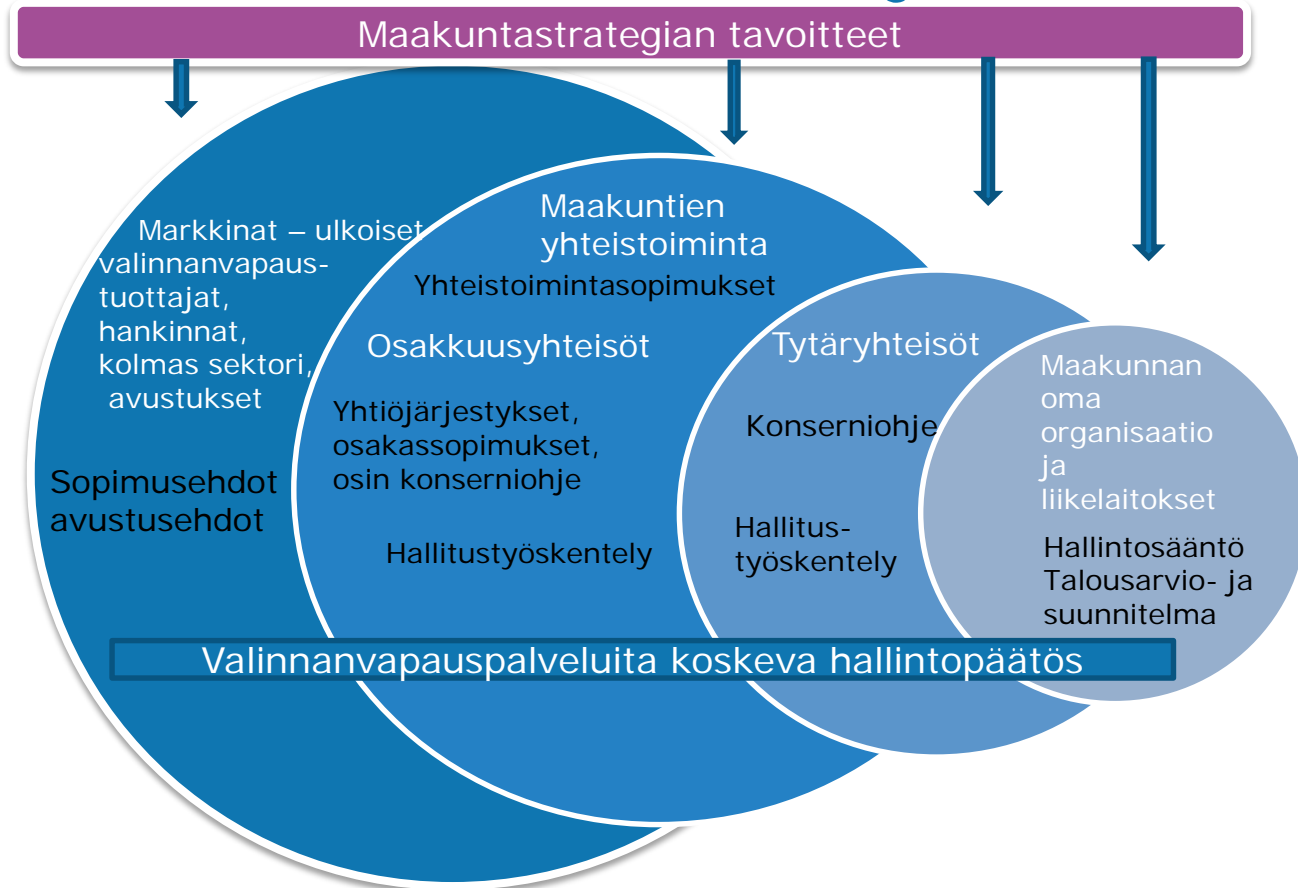
Palvelujen tuottaminen

- Liikelaitoksen/-sien perustamisesta
- Palvelujen tuottamistavasta
- Palvelun tuottajien yhteistyöstä siten, että asiakkaiden käytössä on yhteen sovitettuja palveluja
- Palvelujen tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta
- Laadun ja vaikuttavuuden, kustannuksien ja tuottavuuden seurannasta
- Toiminnan yhteensovittaminen kunnan, valtion ja maakunnan muiden palvelujen kanssa
- Viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä
- Rekisterinpidosta sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille asiakas- ja potilastiedoille

Maakunnan rooli järjestäjänä valinnanvapauslain mukaan

Kaikki vv-palvelut	Suora valinta	Asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti
<ul style="list-style-type: none">• Tekee hallintopäätöksen palveluntuottajille asetettavista ehdoista• Voi asettaa palvelun tuottajille palvelujen laatua, voimavaroja ja saatavuutta, palveluketjuja, palvelujen yhteensovittamista koskevia ja muita palvelujen tuottamiseen liittyviä ehtoja• Perii asiakasmaksut• Käyttää toiminnassaan valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja• Valvoo alueellaan toimivia palveluntuottajia	<ul style="list-style-type: none">• Päättää suoran valinnan palveluina tuotettavista muista kuin yleislääketieteen alaan kuuluvista terveydenhuollon konsultaatio- ja vastaanottopalveluista• Hyväksyy yksityisen suoran valinnan palveluntuottajan ja sen palveluyksiköt tehdyn ilmoituksen perusteella• Tekee sopimuksen yksityisen suoran valinnan palveluntuottajan kanssa• Päättää suoran valinnan palveluntuottajille maksettavista korvauksista• Voi asettaa liikelaitokselle palveluvelvoitteen	<ul style="list-style-type: none">• Päättää asiakassetelin käyttönoton laajuudesta ja perusteista, jotka maakunnan liikelaitoksen on otettava huomioon sen määriteltessä asiakassetelillä annettavan palvelun tarkemman sisällön ja arvon• Hyväksyy asiakassetelin palveluntuottajan tehdyn ilmoituksen perusteella• Päättää, käytetäänkö henkilökohtaista budjettia myös muiden kuin laissa mainittujen asiakkaiden palvelujen tuottamisessa• Vastaa tiedonhallinta- ratkaisujen toteuttamisesta

Maakunnan toiminnan ohjaus MKL 4§

Maakunnan toiminnan ohjaus

Järjestäjä

- Määrittää strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet
 - Tietojohdaminen ja tietojen toimittamisen velvoitteet tuotannolle
 - Hallintopäätös ja tuottajia koskevat ehdot
 - Tulostavoitteet ja korvausmäärittelyt
 - Sopimusjohtamisen ja ostopalvelun strategiset periaatteet
 - Palvelutuotannon tavat sekä palveluketjut ja palvelukokonaisuudet
- Ohjaa, seuraa ja valvoo niiden toteutumista
- Valvoo järjestämisvastuulleen kuuluvaa palvelutuotantoa (omavalvontaohjelma)
- Verkosto-ohjaus: maakunnan ekosysteemin toimivuuden ja innovatiivisuuden mahdollistaminen

Ohjaus

- Omistajaohjaus (Konserniohje)
- Sopimusohjaus

- Normiohjaus (Hallintosäätö)
- Resurssiohjaus
- Tulos- ja tavoiteohjaus
- Sisäinen sopimusohjaus
- Liikelaitoksen omistajaohjaus

- Normiohjaus (Hallintopäätös)
- Resurssiohjaus
- Tulos- ja tavoiteohjaus
- Sopimusohjaus

Tuottaja

- Tytäryhteisöt ja -yhtiöt
- Toiminnan tulostavoitteet
 - Toiminnan suunnittelu
 - Omavalvontasuunnitelma

- Maakunnan liikelaitos
- Toiminnan tulostavoitteet
 - Toiminnan suunnittelu
 - Omavalvontasuunnitelma

- Valinnanvapaus-tuottajat (kaikki)
- Toiminnan tulostavoitteet
 - Toiminnan suunnittelu
 - Omavalvontasuunnitelma

Peruskäsitteet

- *Maakunnan toiminnan ohjaus*
 - Maakunnan toiminta sisältää kaikki eri tavat toteuttaa maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia tehtäviä.
 - Ohjaus kattaa kaikki eri muodot, joilla maakunta toteuttaa tehtäviään.
- *Maakuntakonserni*
 - Maakuntakonsernin muodostavat maakunta ja sen tytäryhteisöt, joissa maakunnalla on kirjanpitolain mukaisesti määräysvalta.
 - Myös maakunnan määräysvallassa olevat säätiöt kuuluvat maakuntakonserniin.
- *Omistajaohjaus*
 - Maakunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa sen määräysvallassa olevan yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan.
 - Liikelaitos on osa maakunnan konsernia, joten myös sitä omistajaohjataan, mutta erilaisin keinoin (liikelaitoksen omistajaohjaus).
 - Konserniohje on omistajaohjauksen väline. Konserniohjeeseen voidaan ottaa myös liikelaitosta koskevia määräyksiä, jolloin niihin on tarpeen viitata hallintosäännössä.

Peruskäsitteet

- *Normiohjaus*
 - Ohjaus tapahtuu lainsäädäntöön, säännöksiin ja ohjeisiin perustuen.
 - Maakunnan hallintopäätös (vv-laki) esim. koskee kaikkia valinnanvapauspalveluiden tuottajia ja maakunnan hallintosäännöllä (maakuntalaki) annetaan sisäiset määräykset noudatettavaksi maakunnan toiminnassa.
- *Resurssiohjaus*
 - Ohjaus tapahtuu rahaa tai muita resursseja jakamalla ja niiden jakoperusteita säätämällä.
- *Tulos- ja tavoiteohjaus*
 - Resurssiohjauksen muoto, jossa resursseja jaetaan sillä perusteella missä määrin organisaatio tai yksilö on tuottanut tulosta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin.
 - Tulosohjauksessa korostuu perinteistä resurssiohjausta selkeämmin toiminnan tuloksellisuuden ja jaettujen resurssien välinen suhde.
- *Sopimusohjaus*
 - Palvelutuotannon strateginen ja operatiivinen ohjausväline.
 - Sen avulla järjestäjä ja tuottaja sopivat tuotettavasta palvelusta ja sen yksityiskohdista.
- *Sisäinen sopimusohjaus*
 - Maakunnan sisäisen johtamisen väline, jonka toteutus on maakunnan harkittavissa.
 - Organisaation sisällä toteutettava järjestäjän ja tuottajan välinen ohjausmalli.
 - Tuottajana on julkinen toimija eikä tuotantoa kilpailuteta.
 - Sopimukset eivät ole sopimuksia oikeudellisessa mielessä, vaan ne ovat ennemmin neuvottelujen tuloksena saavutetun yhteisymmärryksen saattamista kirjalliseen muotoon.

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kiitos!

Kirsi Paasovaara
[kirsi.paasovaara\(at\)stm.fi](mailto:kirsi.paasovaara(at)stm.fi)
p. 029 516 3012
Twitter: @KirsiPaasovaara